

BIROUL ASOCIAT DE AVOCAȚI „GARANT”
DRD. AV. IGOR I. HLOPEȚCHI
REPUBLICA MOLDOVA, MD 2012
mun. Chișinău, str. Al. S. Pușkin, nr. 22, of. 351
tel: +37379060504
e-mail: av.igor.hlopetchi@gmail.com

Nr. 04-118/66/18 din 19 septembrie 2018

JUDECĂTORIA CHIȘINĂU (SEDIUL CENTRU)

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 162

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Acționând în interesele clientului Onișciuc Alexandr Alexandr, întemeiându-mă pe prevederile art. 7 alin. (3), 20, 342, 345 CPP,

SOLICIT:

- Emiterea unei încheieri de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
- Suspendarea procesului,
- Remiterea sesizării depuse conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, însoțită de materialele cauzei penale către instanța de jurisdicție constituțională;

Anexă: - sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;

Cu respect,

Av. Igor I. HLOPEȚCHI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire **ONIȘCIUC** 2. Prenume **ALEXANDR** 3. Patronimic **ALEXANDR**
4. Funcția **temporar neangajat**
5. Adresa **deținut în Penetenciarul nr. 13, mun. Chișinău, str. Bernardazzi, nr. 3**
6. Numele, prenumele și patronimicul reprezentantului* **HLOPEȚCHI IGOR IGOR**
7. Ocupația reprezentantului **Avocat asociat al BAA „GARANT”**
8. Adresa reprezentantului **mun. Chișinău, str. Al. S. Pușkin, nr. 22, of. 351**
9. Tel. **+37379060504** E-mail **av.igor.hlopetchi@gmail.com**
10. **împuternicirea avocațială MA 1130580**

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

11. II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect, examinarea constituționalității unor prevederi din următoarele acte legislative:

Codul de procedură penală nr. 122 din 14 martie 2003 cu modificările și completările ulterioare (publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110, art. Nr. 447 din 07 iunie 2003, intrat în vigoare la 12 iunie 2003)

Articolul 321. Participarea inculpatului la judecarea cauzei și efectele neprezentării lui

(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia;

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

12.

La Judecătoria Chișinău (sediul Centru) se află pe rol cauza penală nr. 2018670154 de învinuire a lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman, Corcodel Ion și Onișciuc Alexandr în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 284 alin. (1); art. 47, art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d); art. 248 alin. (5) lit. b) și d); art. 47, art. 243 alin. (3) lit. a) și b) din Codul penal al Republicii Moldova.

În ședința din 12 septembrie 2018, inculpatul Onișciuc Alexandr a comunicat instanței despre starea sa de sănătate precară, solicitând ca ședința din 13 septembrie 2018 să fie amânată.

La data de 13 septembrie 2018 Onișciuc Alexandr a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată, pe motiv că se simțea rău și putea să fie etapat la sediul instanței. Pe de altă parte medicul instituției de detenție, fără ca să-l examineze pe prevent în ziua de 13 septembrie 2018, a emis o concluzie prin care s-a expus asupra posibilității escortării inculpatului la sediul instanței de judecată, iar în temeiul acestei concluzii administrația instituției penitenciare a întocmit un proces-verbal prin care a constatat refuzul lui Onișciuc Alexandr de a se prezenta în instanța de judecată.

La data de 19 septembrie 2018, inculpatul Onișciuc Alexandr a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată pe motiv de sănătate, totodată și-a exteriorizat intenția de a participa nemijlocit la examinarea cauzei și de a uza de drepturile sale la apărare atât personal cât și prin apărător. În context, instanța urmează să adopte o încheiere prin aplicarea normei de la art. 321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală.

Consideră autorul sesizării că, este absolut determinantă verificarea constituționalității art. 321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

13.

Expunerea faptelor :

- În conformitate Articolul 321 din Codul de procedură penală „Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia”.

Considerăm că, normele legislative indicate supra, sunt neconstituționale, din următoarele considerente:

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

PREVEDERILE RELEVANTE ALE CONSTITUȚIEI (MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA, 1994, NR. 1) SUNT URMĂTOARELE:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...] (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„[...] (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. [...]

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății”.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

8

PREVEDERILE RELEVANTE ALE CONVENȚIEI EUROPENE PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (ÎNCHEIATĂ LA ROMA LA 4 NOIEMBRIE 1950 ȘI RATIFICATĂ DE REPUBLICA MOLDOVA PRIN HOTĂRÂREA PARLAMENTULUI NR. 1298-XIII DIN 24 IULIE 1997) SUNT URMĂTOARELE:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției. [...]”.

**AGRMENTELE PRIVITOARE LA NECONSTITUTIONALITATEA ACTELOR
NORMATIVE ȘI LEGISLATIVE CRITICATE:**

Pornind de la raționamentele înscrise în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, dacă în procesul judecării cauzei, instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil, care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Legea supremă, a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

(1) Cu referire la criticile de neconstituționalitate extrinseci și intrinseci **art. 321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală**, *ab initio* menționăm că aceasta contravine unui șir de norme din Legea supremă și anume art. 1, 4, 8, 16, 20.

A fortiori autorul sesizării formulează critici de neconstituționalitate intrinsecă prin raportare la prevederile art. 1 alin.(3) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Așadar, o componentă alternativă a textului de lege aplicabil speței rezidă în „confirmarea refuzului inculpatului de a se prezenta la examinarea cauzei penale de către administrația locului de detenție”.

Sub acest aspect, autorul sesizării pretinde că, **confirmarea refuzului** de către administrația instituției penitenciare nu derivă de la un observator obiectiv și dezinteresat, fapt ce lasă loc pentru împiedicarea justițiabilului să-și exercite dreptul la apărare. Mai mult, lăsând la latitudinea instituției penitenciare „procedura de confirmare a refuzului” se creează premise pentru o interpretare abuzivă, fiindcă legea nu distinge criteriile refuzului ori modul de exprimare a acestuia, fiind vag circumscrisă, astfel că, în procesul de aplicare a legii, este dificil de identificat în mod riguros care refuz cade sub incidența normei ce vizează efectele neprezentării inculpatului în ședința de judecată. Mai mult, autorul sesizării pretinde că, în cazul confirmării refuzului inculpatului de a se prezenta în ședința de judecată, din textul de lege **nu rezultă cu claritate dacă numai refuzul direct sau voalat se include în sfera excepțiilor de la participarea în ședința de judecată sau dacă, pentru includerea în sfera excepțiilor, este suficient ca administrația instituției penitenciare să-și formeze o concluzie privitoare la refuzul inculpatului de a se prezenta în ședința de judecată ca modalitate alternativă**. Prin urmare, în virtutea acestor argumente, autorul sesizării consideră că norma criticată nu respectă cerințele de calitate a legii privind claritatea și previzibilitatea, încălcând prevederile art.1 alin. (3) din Constituție.

În ceea ce privește critica dispozițiilor articolului prenotat sub aspectul entității împuternicite cu confirmarea refuzului, menționăm că norma criticată pune semnul de egalitate în materia constatării refuzului inculpatului ca atribuție a unei instanțe obiective și nepărtinitoare pe de o parte, care are atribuția exclusivă de a constata refuzul inculpatului și o

instituție derivată a puterii executive pe de altă parte, creându-se o stare de paralelism juridic.

Așadar, legea prevede posibilitatea aducerii silite a inculpatului pentru confirmarea refuzului în fața instanței de judecată, or norma criticată nu reprezintă altceva decât un „apendice de ordin juridic” de natură să substituie instanța de judecată.

Astfel, sub aspectul competenței de a confirma refuzul inculpatului de a se prezenta în ședința de judecată, se constată că instituția este reglementată prin două norme, cu conținut diferit: pe de o parte, judecătorul sau completul investit cu judecarea cauzei, potrivit art. 321 alin. (2¹) din Codul de procedură penală, în forma modificată prin legea supusă controlului și, pe de altă parte, apărătorul ca garant al respectării drepturilor omului, potrivit art. 321 alin. (2) pct. 2) în situația confirmării refuzului de către apărător, sau de către administrația locului de detenție. Așa fiind, întrucât dispozițiile art. 321 alin. (2) pct. 2) în partea criticată, din legea supusă controlului, introduc o soluție legislativă care intră în contradicție cu o normă constituțională în materia dreptului la apărare. În context se reține că această împrejurare generează confuzie în procesul de aplicare a legii, încălcând art. 1 alin.(3) din Constituție, din perspectiva lipsei de claritate și previzibilitate a normei legale.

Totodată, accenutăm că omisiunea de a aduce inculpatul în fața instanței de judecată, în favoarea soluției de constatare a refuzului inculpatului de a se prezenta în instanța de judecată lasă loc pentru o interpretare abuzivă și este altceva decât o omisiune a statului de a-și îndeplini obligația pozitivă de a asigura posibilitatea efectivă a inculpatului de a uza de facultățile dreptului la apărare.

Nu mai puțin relevant este faptul că, simpla constatare și confirmare a refuzului realizată de instituția penitenciară presupune o ingerință în exercițiul drepturilor fundamentale privind libertatea individuală ori libera circulație, totuși, acestea nu sunt drepturi absolute și pot comporta anumite limitări, cu condiția de a fi respectate exigențele constituționale ale restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți. Sub acest aspect, reglementarea care oferă posibilitatea instituției de detenție de a constata și confirma refuzul, restrânge în mod nejustificat libertatea individuală ori dreptul la liberă circulație, măsura care printre altele suprimă dreptul la un proces echitabil.

În plus, posibilitatea conferită instanței de judecată de a aprecia asupra refuzul inculpatului de a participa la examinarea cauzei dă expresie prevederilor constituționale, care stabilesc că judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Totuși această garanție nu poate fi asigurată în cazurile în care instituția penitenciară confirmă refuzul inculpatului, or, acesta se supune controlului instituțional și funcțional al puterii executive.

Un alt argument în motivarea excepției de neconstituționalitate, rezidă în faptul că prevederile art. 321 aplin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală încalcă dispozițiile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 4 și 8 referitor la Tratatul internațional privind drepturile omului și art. 20 referitor la accesul liber la justiție.

Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor 321 aplin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală, în materia condiției juridice a refuzului, instanța de judecată apreciază că este întemeiat refuzul de a se prezenta în ședința de judecată, deoarece, deși în practică se interpretează respectivul text ca excluzând *de plano* posibilitatea înlăturării dubiilor privitoare la viciile de consimțământ.

În aceste împrejurări, investirea administrației locului de detenție cu dreptul de a constata și confirma refuzul inculpatului de a se prezenta la ședința de judecată, nu reprezintă

alteceva decât o ingerință în dreptul la apărare a justițiabilului care nici nu este prevăzută de lege, nu urmărește un scop legitim și este de natură să restrângă nejustificat dreptul la un proces echitabil recunoscut de art. 6 din Convenție. Î

Vorbind despre practica organelor de jurisdicție supranațională, relevăm că Curtea de la Strasbourg a dezvoltat o jurisprudență consistentă prin prisma art. 5 § 4 din Convenție, care trasează niște linii directorii în materia desfășurării ședințelor de judecată cu persoane arestate (*Nikolova c. Bulgariei [MC]*, nr. 31195/96, § 58, CEDO 1999-II).

Posibilitatea ca un deținut să fie audiat personal sau prin intermediul unei forme de reprezentare figurează în anumite cazuri printre garanțiile procesuale fundamentale aplicate în materie de privare de libertate (*Kampanis c. Greciei*, 13 iulie 1995, § 47, seria A nr. 318-B).

Cu toate acestea, omisiunea de a asigura prezența la judecată a justițiabilului este de natură să afecteze dreptul la un proces echitabil, or, lipsa acestuia la o anumită etapă procesuală îl va decădea din dreptul de a uza de drepturile sale procedurale, indiferent de faptul dacă este sau nu asistat de un apărător.

O altă disconcordanță dintre textul de lege criticat și reglementările constituționale combinate cu cele de vocație internațională, rezidă în necorespunderea cu art. 6. alin. 1 și 3 lit. d) din Convenție care, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

« Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale (...)

3. Orice acuzat are, în special, dreptul (...)

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării (...)

În cauza *Constantinescu împotriva României* (nr. 28871/95, CEDH 2000-VIII) Curtea Europeană, valorificând jurisprudența sa anterioară, a reamintit că a concluzionat *ex ante* că condamnarea unui acuzat pentru prima dată în ultimă instanță numai de o instanță care, fără a-l audia, a examinat cauza în fapt și în drept și a studiat problema vinovăției sau nevinovăției interesatului care susținea că nu a comis fapta considerată drept infracțiune penală, încalcă echitatea procedurii garantată de art. 6 alin. 1 din Convenție (a se vedea, printre altele, *Ekbatani împotriva Suediei*, Hotărârea din 26 mai 1988, seria A nr. 134, paragraful 32 ; *Constantinescu*, citată anterior, paragrafele 59-61 ; și *Mircea împotriva României*, nr. 41250/02, paragrafele 48 și următoarele, 29 martie 2007).

În speța *Calmanovici împotriva României* (Cererea nr. 42250/02), Curtea de la Strasbourg a reținut următoarele: „În această privință, pentru respectarea garanțiilor echității procedurii, Curtea de Casație ar fi trebuit să-l audieze pe reclamant, prezent în timpul dezbaterilor, luând măsuri pozitive în acest scop, sau să se asigure, la nevoie, că renunțase la acest drept fără echivoc și că o asemenea renunțare era înconjurată de garanțiile necesare și nu era afectată de niciun interes public (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Constantinescu*, citată anterior, paragraful 59 și *Botten împotriva Norvegiei*, Hotărârea din 9 februarie 1996, *Culegere* 1996-I, paragraful 53)”.
Se apreciază că prin neaducerea la judecată a inculpatului la judecată, sub constatarea

prin formalism excesiv a refuzului celui din urmă, se aduce o gravă atingere dreptului constituțional al acestuia la apărare, acesta este pus într-o situație dezavantajoasă față de celelalte părți, contrar prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, și, în același timp, se încalcă prevederile art. 6 paragr. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul oricărei persoane la un proces echitabil. Pentru aceste raționamente, considerăm că este neconstituțională dispoziția legală potrivit căreia dreptul constituțional al persoanei aflată în stare de deținere de a fi prezent la judecarea cauzei sale și de a-și face apărările pe care le consideră necesare și aprecierea caracterului veridic al acestuia este lăsat la latitudinea administrației de la locul de detenție, care a priori nu întrunesc condițiile unui observator obiectiv.

Autorul sesizării consideră necesar a învedera faptul că, dispoziția „*refuzul lui (n.red a incxeste confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia*” din cuprinsul art. 321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală este contrară prevederilor art. 26 din Constituție, care garantează dreptul la apărare, deoarece face inefficientă prevederea textului constituțional. Astfel, în situația în care instanța consideră că este suficientă „confirmarea refuzului de către administrația locului de detenție” acesta nu poate să pună la îndoială caracterul veridic al refuzului, iar exercitarea dreptului acestuia de a fi asistat de un avocat (ceea ce presupune prezența sa la judecată) nu este garantată, absența arestatului punându-l în imposibilitatea de a-și formula apărările, de a lua legătura cu avocatul său în vederea susținerii acestor apărări și a prezentării eventualelor probe în vederea valorificării drepturilor sale constituționale.

Considerăm că, dispoziția legală criticată aduce, prin urmare, o gravă restrângere dreptului fundamental la apărare, restrângere care nu este prevăzută de art. 54 din Constituție, referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, deoarece nu „*se impune pentru apărarea securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției*”, cazuri în care art. 54 din Constituție permite restrângerea unor drepturi sau libertăți fundamentale, în limitele prevăzute de alin. (3) al aceluiași articol.

Autorul sesizării consideră că, dimpotrivă, atât examinarea cauzei penale, cât și apărarea drepturilor cetățenilor (în speță, dreptul la apărare) impun exercitarea deplină a dreptului la apărare, fără restrângerea acestuia și fără ca o instituție penitenciară să poată aprecia dacă inculpatul dorește sau nu să se prezinte în ședința de judecată pentru uzarea de facultățile dreptului la apărare. Prin urmare, trebuie ca aducerea la judecată a acestuia să fie obligatorie, pentru ca dreptul la apărare să fie efectiv garantat, iar textul criticat nu reprezintă altceva decât un paralelism de ordin juridic care cerează o confuzie în materia reglementării participării inculpatului la examinarea cauzei penale.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

14. Reieșind din cele relevate, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit a), și art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, solicităm în mod respectuos exercitarea controlului constituționalității prevederilor **art. 321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală în partea ce ține de sintagma: „Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul (.....) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat (...) sau de administrația locului de detenție a acestuia”.**

VI - LISTA DOCUMENTELOR

15.

a) Cauza penală 2018670154;

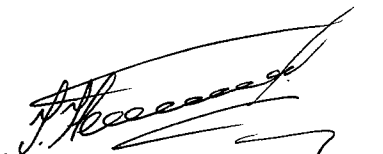
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

16. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul *mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr. 162*

Data *19 septembrie 2018*

Drd. Av. Igor I. HLOPEȚCHI

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Dosarul Nr.1-576/2018
12-1-42721-25062018

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2018

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța de judecată compusă din:

Președintele ședinței,

Judecătorii

Grefier

Cu participarea:

Procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale – Ana Drozdov

Avocaților: Gheorghe Malic, Victor Pavlov, Ala Raevschi, Igor Hlopețchi, Plămădeală Anatolie

Inculpaților: Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion și Alexandr Onișciuc

Interpretului: Penov Serghei

examinând în ședința de judecată cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexnadru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion și Alexandr Onișciuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1), 47, 217¹ alin. (4) lit. b), d), 248 alin. (5) lit. b), d), 47, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal al RM,

c o n s t a t ă :

Partea descriptivă:

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) se află spre examinare cauza penală de învinuirea lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion și Alexandr Onișciuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1), 47, 217¹ alin. (4) lit. b), d), 248 alin. (5) lit. b), d), 47, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal al RM.

În ședința de judecată **avocatul Igor Hlopețchi în interesele inculpatului Onișciuc Alexandr** a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 2) din CPP ce ține de sintagma: „judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul (...) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat (...) sau de administrația locului de detenție a acestuia” prin raportare la prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova; art. 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională; art.4 alin. (1) lit. a) și art. 39 din Codul jurisdicției constituționale.

A menționat că la data de 19 septembrie 2018, ca urmare a neprezentării inculpatului Onișciuc Alexandr și a solicitării acestuia de amânare a ședinței de judecată pe motiv de boală, exteriorizându-și intenția de a participa nemijlocit la examinarea cauzei și de a uza de

drepturile sale la apărare atât personal cât și prin apărător, instanța de judecată a aplicat prevederile art. 321 CPP.

Poziția participanților la proces:

Avocatul Victor Pavlov, în interesele inculpatului Corcodel Ion, a susținut cererea înaintată de apărătorul Igor Hlopețchi și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, integral, menționând că astfel s-ar încălca dreptul inculpaților la apărare și la un proces echitabil.

Avocatul Malic Gheorghe, în interesele inculpatului Pruteanu Oleg, a susținut cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, integral.

Avocatul Alla Raevski - în interesele inculpatului Pruteanu Oleg a susținut cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, integral.

Avocatul Anatolie Plămădeală - în interesele inculpatului Slutu Roman a pledat pentru admiterea cererii.

Inculpatul Onișciuc Alexandr- a susținut cererea înaintată de apărătorul său Igor Hlopețchi și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 2 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, integral.

Inculpatul Pruteanu Oleg, în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind dispusă examinarea prezentei cereri în lipsa lui.

Inculpatul Slutu Roman a susținut poziția apărătorului său.

Inculpatul Corcodel Ion a susținut poziția apărătorului său.

Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ana Drozdov s-a expus pentru respingerea cererii depuse de apărătorul inculpatului Onișciuc Alexandr în vederea sesizării Curții Constituționale a RM cu exercitarea controlului constituționalității art.321 alin. (2) pct. 2) din Cod de procedură penală, în întregime.

A menționat că potrivit practicii Curții Constituționale, a se vedea decizia de inadmisibilitate a sesizării nr.62g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi, pct.34), Curtea menționează, că legea penală nu poate să abunde în texte explicative. Oricât de clar, ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal (Rohlen V.CT.HIA DIN 27 IANUARIT, 2015, par. 50). Astfel, legiuitorul în norma art.321 alin.(2) pct.2) CPP, nu poate prevedea toate situațiile și motivele de refuzai Inculpatului de a fi escortat în ședință, pe motiv că în condițiile normei date inculpatul se află în stare de arest, iar acordarea de către legiuitor a unui perimetru larg de drepturi inculpatului de a refuza de a fi escortat în ședință pe pretinse motive de boală care nu sunt confirmate de către medicul instituției penitenciare sau refuz de a fi escortat în ședință de judecată din motive personale cu solicitarea amânării ședinței și solicitării de a nu fi petrecută în lipsa acestuia, are ca consecință încălcarea rezonabilă a termenului de judecare a cauzei, reiterez în special cauzele jenalc în care inculpații se află în arest și examinarea în ordin prioritar și termen cât mai posibil restrâns. În sensul acestui articol legiuitorul acordă dreptul instituției penitenciare de a confirma cererea de

18

refuz al inculpatului de a ii escortat în sala de ședință, care se perfectează și datează în incinta instituției penitenciare, or instituția penitenciară este o instituție de stat care este abilitată prin lege de a purta răspundere asupra deținuților și acțiunilor acestora pe perioada de deținere. Dat fiind faptul că verificarea admisibilității unei excepții de neconstituționalitate este o obligație a judecătorului în fața căruia este ridicată, acuzarea constată faptul că de către av.I.Hlopețchi se încearcă atingerea a cel puțin 2 obiective: încălcarea inutilă a activității Curții Constituționale și încercările de tergiversare nejustificată a cauzei penale aliate pe rolul instanței de judecată. În prezenta sesizare apărarea face trimitere la art.26 din Constituție, dreptul la apărare, alin.(2), fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. Or, acest drept garantat de constituție este im drept constituțional și nu poate servi ca pretext de abuz pentru inculpat. În speța noastră, inculpații abuzează de dreptul la apărare și refuză de a li supuși escortării sub diferite pretexte neîntemeiate care se confirmă de instituția penitenciară. Urmează a fi menționat faptul că, drepturile procesuale acordate prin lege participanților la proces, nu sunt drepturi absolute, iar participanții la proces au obligația de a beneficia de drepturile lor procesuale în spiritul bunei credințe. Instanța de judecată, are obligația de a asigura buna desfășurare a procesului penal, precum și de a asigura drepturile procesuale tuturor participanților la proces, precum și de a întreprinde măsuri, în corespundere cu legea procesual- penală, de a curma abuzurile în cazul în care acestea sunt manifestate de către participanții la proces. Astfel, în sensul expunerii date, prezenta sesizare contravine prevederilor legale art.26 din Constituția RM, articolul în care se face trimitere în prezenta sesizare. Prin comportamentul abuziv al apărătorilor prin înaintarea diferitor cereri prin care se constată o vădită tergiversare a examinării cauzei penale apărarea încalcă Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, art.6 pct.1), potrivit căruia se încalcă dreptul de a examina cauza penală în termeni rezonabili or aceasta prezintă o garanție procesuală în vederea protejării justițiabilului împotriva duratei excesive a procedurii.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, întemeiată și o va admite din următoarele considerente:

În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, *”Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”*

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, *„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.*

19

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărîrii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile art.321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția RM. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces penal - avocatul, Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr.

În circumstanțele relatate instanța de judecată conchide că în speță nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd același obiect de examinare, în situația dată problemele de drept ridicate de avocatul, Igor Hlopețchi fiind diferite decît cele asupra cărora s-a expus Curtea Constituțională.

Totodată, normele procesuale invocate drept neconstituționale de către avocatul Igor Hlopețchi, în interesele inculpatului Onișciuc Alexandr, urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze penale în instanța de fond.

În acest context, notăm că în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 321 alin. (2) pct.2) al Codului de procedură penală.

Totodată, instanța de judecată consideră inoportună suspendarea examinării cauzei penale de învinuire a lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion si Alexandr Onișciuc în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1), 47, 217¹ alin. (4) lit. b), d),

248 alin. (5) lit. b), d), 47, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal al RM, dat fiind faptul că toți patru inculpați se află în stare de arest preventiv, or în temeiul art.20 alin.(3) Cod de procedură penală, *Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale în care sînt persoane aflate în arest, precum și minori, se fac de urgență și în mod preferențial.*

Sintetizînd circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion și Alexandr Onișciuc în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1), 47, 217¹ alin. (4) lit. b), d), 248 alin. (5) lit. b), d), 47, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 7, 341-342 Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite parțial cererea înaintată de avocatul Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Pruteanu Oleg, Slutu Roman Emanuil, Corcodel Ion și Alexandr Onișciuc în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 284 alin. (1), 47, 217¹ alin. (4) lit. b), d), 248 alin. (5) lit. b), d), 47, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal al RM.

Se ridică excepția de neconstituționalitate, la sesizarea depusă de Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr pentru verificarea constituționalității art.321 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova în întregime sub aspectul corespunderii cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul, Igor Hlopețchi în numele inculpatului Onișciuc Alexandr pentru verificarea constituționalității art. 321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

În partea ce ține de suspendarea procesului solicitarea se respinge.
Încheierea poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorii

Ludmila Barbos
Mazur Nadejda,
Grecu Radu